

PRAĆENJE I OCJENJIVANJE UČENIKA NA IZBORNOJ NASTAVI IZ HRVATSKOGA JEZIKA U DRUGOM RAZREDU GIMNAZIJE

ELEMENTI OCJENJIVANJA: književnost,
izražavanje

VREDNOVANJE RADA (propisani oblici, načini, postupci, uradci: usmeno, pisano, praktičan rad, domaći rad (zadaci za uvježbavanje i ponavljanje, kreativni uradci, seminarski rad, program, eksperiment i ostali oblici: što, kako, kada, koliko); općenite bitne napomene, koliko i koje su vježbe nužne za koju zaključnu ocjenu, opis ponašanja učenika, vrijeme izvršavanja):

- redovito usmeno provjeravanje (razgovor), redovito pisanje domaćih zadaća i zadanih vrsta diskurzivnih tekstova, vođenje dnevnika čitanja (Dante: *Pakao*, W.Shakespeare: *Hamlet*, M. Marulić: *Judita*, Ivan Gundulić: *Osman*, W.P.Young: *Koliba*, F.Schiller: *Razbojnici*)
- sudjelovanje u skupnim oblicima rada / projektu prema dogovoru s učenicima ili suradničkim timom

Razvoj interesa i sposobnosti prati se **opisno uz** bilješku o radu i napredovanju učenika u e-imeniku, što pomaže objektivnijem zaključivanju ocjena; teži se afirmativnom bilježenju vidljivih i ponavljanih ponašanja – na temelju samoprocjene učenika i opisne ocjene suradnika odnosno nastavnika.

Operativni opis elemenata praćenja i mjerila za prosudbu učeničkih postignuća (znanje, vještine, navike)

Element: književnost

ODLIČAN - argumentirati stavove o pročitanim djelima te osmisлити i samostalno **ostvariti** pisane raspravljачke tekstove na zadane teme; (u potpunosti poznaje i razumije značajke književnoumjetničkoga teksta, samostalno povezuje i uspoređuje književna razdoblja, u poznaje i razumije književno-teorijske pojmove i njihovu ulogu u tekstu, znanje primjenjuje na nepoznatim primjerima, stvara vlastite primjere, samostalno interpretira tekst ili dio teksta na tematskoj, motivskoj, sadržajnoj i idejnoj razini, lako otkriva uzročno-posljedične veze, samostalno zapaža i prepoznaje odnose među likovima, kritički promišlja tekst služeći se citatima i vlastitim argumentima, kreativno i argumentirano iznosi razmišljanja i stavove o tekstu i potaknute tekstom, zapaža problematiku teksta, ima razvijeno kritičko mišljenje, ima vrlo razvijene receptivne raščlambene i interpretativne sposobnosti, zna prosuditi i kritički se osvrnuti na pročitano djelo, znanje o književnim pojmovima je na najvišoj

razini i primjenjuje ga na lektirna djela, redovito čita i sudjeluje u interpretaciji, iscrpno vodi dnevnik čitanja, otkriva preneseno značenje pročitanih djela, ističe se u otkrivanju poruka i karakterizaciji likova, argumentirano brani svoje teze tijekom interpretacije, ima sposobnost uočavanja izražajnosti pjesničkoga jezika, koristi se stručnom literaturom u rješavanju problemskih zadataka).

VRLO DOBAR – obrazložiti književnoteorijske značajke pročitanih književnih djela; **usporediti** književna i filmska ostvarenja; **analizirati** značajke književnoumjetničkih razdoblja i stilov uz povremenu nesigurnosti (razumije književno-teorijske pojmove i njihovu ulogu u tekstu, znanje primjenjuje na nepoznatim primjerima, povremeno neisgurno, samostalno otkriva stilske i sadržajne odrednice teksta, interpretira tekst ili dio teksta s manjim pogrješkama i nesigurnostima, ne snalazi se potpuno na idejnoj razini teksta, zapaža metaforičnost teksta, uspješno karakterizira likove na temelju njihovih postupaka, u karakterizaciji se služi citatima i vlastitim zapažanjima, nesigurno iznosi i argumentira vlastiti doživljaj; ima razvijene interpretativne i raščlambene sposobnosti, prosuđuje i kritički se osvrće na pročitano djelo, većinu književnih pojmova zna primijeniti na pročitana djela, sudjeluje u interpretaciji, vodi dnevnik čitanja, uočava značenja djela, otkriva poruke i višeslojnost umjetničkoga djela, na satu je aktivan, čita propisanu lektiru).

DOBAR - iščitati i analizirati književna djela te **komentirati** estetski vrijedna ostvarenja na sadržajnoj i izražajnoj razini (poznaje i razumije značajke književnoumjetničkoga pravca na razini prepoznavanja, razlikuje i oprimjeruje književno-teorijske pojmove na razini reprodukcije, lako prepoznaje konkretna stilska sredstva, teže metaforiku teksta, uz pomoć dnevnika čitanja, udžbenika ili nastavnika interpretira tekst ili dio teksta na sadržajnoj i izražajnoj razini, djelomično i nesigurno karakterizira likove na temelju njihovih postupaka; nesigurno uočava uzročno-posljedične veze unutar teksta, nesamostalno i neargumentirano iznosi svoja razmišljanja i stavove o tekstu; ima razvijene receptivne, raščlambene i interpretativne sposobnosti, na umjetničko djelo reagira emocionalno, ali nije u stanju jasno izraziti osjećaj i doživljaj; primjenjuje književnoumjetničke pojmove na prosječnoj razini, djelomično primjenjuje usvojeno gradivo, dnevnik čitanja je površan, rijetko se kritički osvrće na pročitano djelo, većim dijelom pročita lektiru uz djelomice razvijene sposobnosti razumijevanja pročitana djela, uočava temeljne vrijednosti djela, ali ne pokazuje interes za čitanje, teže otkriva poetsko-estetske slojeve pročitana djela).

DOVOLJAN - definirati osnovne književnoteorijske pojmove; **opisati** likove, situacije, odnose i probleme u pročitanim tekstovima (poznaje značajke književnoumjetničkoga pravca i književnoteorijske pojmove na razini prepoznavanja i ponavljanja, otežano prepoznaje naučene činjenice na primjerima, tekst razumije na razini fabule, likove karakterizira na razini citata, rijetko iznoseći vlastita zapažanja i zaključke o sadržajnim i izražajnim vrijednostima teksta).

NEDOVOLJAN: nema kulturu čitanja, interpretacije i slušanja književnoga teksta; ne pokazuje zanimanje za analizu teksta, **ne sudjeluje** u interpretaciji ni uz motivaciju i pomoć nastavnika, **ne poznaje** osnovne književnoteorijske nazive, **ne prihvaća** suradnju.

Element: izražavanje

ODLIČAN - kritički vrednovati i samostalno ostvariti zadane oblike izražavanja uz primjenu jezičnih pravila i književnih spoznaja; (pokazuje razvijenu sposobnost samostalnog interpretativnog čitanja, ima bogat rječnik, izražava se slikovito i maštovito, dokazuje ustaljenu pravilnost u govornom izražavanju, primjenjuje ikritički vrednuje pravopisna i gramatička pravila, uspješan je u svim oblicima izražavanja (životopis, prikaz, sažetak, esej), samostalno i uspješno izlaže svoje misli, osjeća je, zapažanje i gledišta o zadanoj temi, potpuno vlada govornim vrednotama i umijećem stvaralačkog izražavanja).

VRLO DOBAR - osmisliti vezane tekstove zasićene zadanim jezičnim pojavama te ih **napisati i pročitati** jasno, pravilno i stilski primjereno; (vješto oblikuje pisane i govorne poruke, čita, piše i govori tečno i izražajno s rijetkim pogreškama, uglavnom provodi pravogovorna i pravopisna pravila, najvećim dijelom vlada govornim vrednotama, uspješan je u izražavanju u zadanim oblicima, trudi se i napreduje

DOBAR - raščlaniti i komentirati ne/književne tekstove i diskurzivne oblike izražavanja;(treba raditi na poboljšanju pisanog i govornog izražavanja, teško nalazi riječi za točno izražavanje vlastitih misli (oskudniji rječnik), suzdržan je u usmenom izlaganju, povremeno se služi razgovornim jezikom, trudi se provoditi pravopisna pravila, reagira na upozorenja i nastoji ispraviti pogreške, rijetko pazi na govorne vrednote, nesamostalan je u rješavanju postavljenih zadataka).

DOVOLJAN –definirati,razlikovati samostalno napisati osnovne oblike izražavanja predviđene okvirnim programom(ima slabo razvijenu sposobnost pisanog i usmenog izražavanja i oskudan rječnik, uglavnom se služi razgovornim jezikom, često rabi neknjiževne izraze, izlaže samo na poticaj, i to vrlo kratko i neprecizno, slabo provodi pravogovorna pravila, ne pazi na govorne vrednote).

NEDOVOLJAN – ne zna,ne želi i ne može izraziti svoje misli, osjeća je i zapažanja o slobodnim ili zadanim temama ni pisano ni govorno; **nijeusvojio**izražajna sredstva ni pravila izražavanja (životopis, prikaz, sažetak , esej), **odbija suradnju, neprimjereno se izražava**.

PROJEKTI, SKUPNI RAD, RAD U PARU, DOMAĆE ZADAĆE, ODNOS PREMA RADU

odličan (5) - učenik je posebno motiviran, kreativan, odgovoran u radu, poštuje druge, redovito izvršava svoje obveze, razlikuje bitno od nebitnoga, daje kreativne primjedbe i prijedloge, poštuje pravila rada, u prezentiranju je jasan , točan i jezgrovit, uočava bitno, zna dobro organizirati rad u skupini i biti vođa, ima razvijeno kritičko mišljenje, pouzdan je i savjestan uradnik i sugovornik, izvrsno izlaže temu.

vrlo dobar (4) – učenik je motiviran i redovito izvršava postavljene zadatke, rješava problem služeći se naučenim sadržajima, poštuje pravila rada, podržava rad skupine i potiče ih na rad, pouzdan je, marljiv, odgovoran, jasan i pravilan način izlaganja teme uz neznatne propuste.

dobar (3) – prosječno surađuje na ostvarenju zadane teme, potrebna je pomoć nastavnika, reagira na poticaj i usmjeravanje, ima slabosti i propusta u izlaganju teme, sporij, neprecizno i teže iskazuje svoje mišljenje, nije sklon samostalnosti, slijedi druge, obrađeno gradivo primjenjuje s pogriješkama, djelomično poštuje pravila ponašanja i timskog rada.

dovoljan (2) – izražava se na razini prisjećanja, uz nastavnikovu pomoć i stalno poticanje suradničkog tima, zadatke ne dovršava pravodobno, ima pogriješaka u izlaganju teme, površan je u radu i poštivanju pravila ponašanja, pokazuje slabo zanimanje za rad, uglavnom je pasivan.

nedovoljan (1) - nezainteresiran za rad, ometa druge, ne reagira na poticaj i pomoć nastavnika ili suradnika, u svemu je površan i neodgovoran, ne poštuje pravila ponašanja u skupini, traži potpunu pozornost i individualni pristup, neučinkovit tijekom nastavnoga sata ili timskoga rada.

DOMAĆE ZADAĆE – vode se u rubrici bilježaka, uz praćenje redovitosti učenikova rada i zalaganja; dvije nenapisane domaće zadaće u jednom obrazovnom razdoblju vrednuju se nedovoljnom ocjenom, a dva uzastopno točno napisana domaća uratka vrednuju se ocjenom odličan.

Ocjena iz **USMENOGA JEZIČNOGA IZRAŽAVANJA** uključuje primjenu hrvatskoga standardnoga jezika u svim oblicima izražavanja; u vrjednovanju učeničkih **LEKTIRA** važne sastavnice ocjene su: poštivanje postavljenih rokova za čitanje i donošenje bilježaka (kašnjenje umanjuje ocjenu); urednost i valjanost bilježaka u dnevniku čitanja; sposobnost samostalnog uspoređivanja i zaključivanja; pisana i usmena raščlamba književnih predložaka / cjelovito pročitanih tekstova; argumentacija teza u kontekstu školske lektire te zadanih književnih i neknjiževnih ostvarenja; aktualizacija tema i problema kao pokazatelj uspješnosti u čitanju, pisanju i kritičkom promišljanju.

DOMAĆE ZADAĆE - redovito pisati domaće zadaće radi uvježbavanja i utvrđivanja gradiva; druga nenapisana zadaća ima za posljedicu ocjenu nedovoljan; zadaća može biti ocijenjena i u rubriku praćenja pojedinog elementa sukladno njezinu sadržaju (npr. sastav na zadanu temu u **jezično izražavanje**)

RAD U SKUPINI: ocjenjuje se skupni uradak jednakom ocjenom za sve učenike jedne skupine, piše se u bilješke, a samostalno izlaganje i znanje stečeno skupnim radom provjerava se individualno, uz ocjenu u rubriku izražavanje te javno izlaganje projekta.

odličan (5): učenici razumiju i kreativno rješavaju postavljene zadatke, daju svoje konstruktivne primjere, s lakoćom pronalaze rješenja za problem, aktivni su i pouzdani, suradnički su raspoloženi, poštuju pravila ponašanja u skupini, način izlaganja je prikladan, jasan, točan i siguran.

vrlo dobar (4): skupni uradak je kreativan, sudionici razumiju zadatke, nedosljedno primjenjuju pravila, aktivni su, uz manje poteškoće pronalaze rješenja, samostalni su u podjeli uloga i zadataka, poštuju pravila timskoga rada, način prezentacije je točan, ali nejasan i nesiguran.

dobar (3): zadatke u skupini dijele uz pomoć nastavnika, potreban poticaj i pomoć u radu, u izlaganju su nesigurni, spori, potrebna im je pomoć, djelomice poštuju pravila, slabije pokazuju kreativne sposobnosti, teže pronalaze idejna rješenja postavljene teme, zadataka ili problema.

dovoljan (2): potrebna je nastavnikova pomoć u podjeli uloga i zaduženja, teško razumiju postavljene zadatke, ne rješavaju ih u zadanom vremenu, dovršavaju uradak ili projekt s puno pogrešaka, nisu motivirani za rad, izlaganje je nejasno, površno, nerazumljivo.

nedovoljan (1): sudionici skupine nezainteresirani su za rad, ometaju druge u radu, nekulturni su i neprimjereni u izražavanju, ne rješavaju postavljene zadatke, temu ili problem, ne poštuju pravila timskog rada ili ponašanje u skupini.

ZAKLJUČNA OCJENA - ne mora biti aritmetička sredina, osobito ako učenik napreduje u radu i zalaganju u svim elementima praćenja.

U Đakovu 1. rujna 2017.

Nikolina Mandić Matijević, prof.